

spáchání trestných činů pod bodem I a) rozsudku blíže uvedených. Neboť jednáním tím předsevzal obžalovaný již činnost, která vedla ke skutečnému vykonání oněch trestných činů, které však dokonány nebyly jen proto, že obžalovanému bylo v rozšiřování letáků zabráněno zakročením četnictva. V tomto směru odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti, aniž bylo třeba obírat se výtkou s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., že rozsudek neuvádí náležité důvody pro výrok, že stěžovatel leták rozšiřoval. Důsledkem toho bylo zrušiti napadený výrok pod I a) rozsudku a vyměřiti obžalovanému znova trest. Na ztrátu práv občanských bylo podle § 32 zákona na ochr. rep. uznáno, neboť zrušovací soud dospěl v souhlasu se soudem první stolice k přesvědčení, že pokus trestných činů, pokud jde o leták, byl spáchán z nepřátelství proti republice a v úmyslu republiku poškoditi, tedy z pohnutek nízkých a nečestných.

Čís. 4097.

Ustanovením § 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. není chráněna církev jako taková, ani jen několik jednotlivců, nýbrž jen skupina obyvatelů; popuzování musí míti přímý vztah k náboženství skupiny obyvatelů, proti níž je popuzováno.

Záštím podle § 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. není pouhá nelibost, odpor nebo nepřátelství, nýbrž teprve tyto stavy vášnivě vystupňované tak, že mohou vésti k násilnostem nebo k podobným činům nepřátelským (vyšší stupeň nenávisti nebo nepřátelství).

Přčinu podle § 303 odst. 1 tr. zák. neslušným chováním v čase veřejného provozování náboženství, ze kterého může jiným vzejíti pohoršení, může se dopustiti i náboženský služebník, který náboženské úkony vykonává.

(Rozh. ze dne 10. března 1931, Zm I 413/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 1. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přčinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrociích s ním souvisejících jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Jak správně připomíná i zmateční stížnost ve vývodech, jimiž do-
ličuje důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., vyžaduje skutková
podstata přčinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným, v souzeném pří-
padě zjištění, že obžalovaný popuzoval veřejně 1. k zášti, a to 2. proti
některé skupině obyvatelů, 3. pro jejich náboženství. Rozsudek zjišťuje
zdánlivě veškeré tyto pojmově nezbytné znaky řečeného přčinu jednak
již ve výroku, hlavně však v rozhodovacích důvodech, pokud se v nich

praví, že obžalovaný dal svými před tím zjištěnými slovy na jevo nepřátelské zaujetí proti církvi římsko-katolické a proti příslušníkům římsko-katolického náboženství, dále, že jeho promluva byla způsobila vzbuditi u příslušníků jiných vyznání nepřátelské pocity proti příslušníkům římsko-katolické církve, čehož si také obžalovaný musil býti vědom, posléze, že celý obsah jeho řeči svědčí o tom, že je nepřátelsky zaujat proti církvi římsko-katolické a tím i proti jejím příslušníkům, a že jeho úmyslem bylo, by toto záští proti oné církvi a proti jejím příslušníkům vzbudil i u posluchačů. Dovolávajíc se nauky i judikatury, dovozuje zmateční stížnost správně, že záštím není pouhá nelibost, odpor nebo nepřátelství, nýbrž teprve tyto stavy vášnivě vystupňované tak, že mohou vésti k násilnostem nebo k podobným činům nepřátelským (vyšší stupeň nenávisti nebo nepřátelství). Právní názor jí uplatňovaný má oporu v judikatuře zrušovacího soudu; tak podle důvodů jeho rozhodnutí č. 1721 sb. n. s. znamená zášť psychickou disposici, záležející ve vysoce stupňované vášnivé nelibosti nebo v nepřátelském zaujetí proti osobě nebo věci; popuzováním k záští jest jednání, které je způsobilé vykonávati u jiných vliv na tuto psychickou disposici a vyvolávati v naznačeném směru určité pocity; i podle rozh. čís. 2032 sb. n. s. odpovídá řečenému pojmu jen vyšší stupeň odporu, nenávisti nebo nepřátelského zaujetí proti někomu. Rozsudek vymezuje sice v důvodech pojem popuzování k záští slovy, shodujícími se přesně s výkladem, jehož se dostává pojmu tomu v důvodech rozh. čís. 1721 sb. n. s., není však v něm uvedeno nic, co by opodstatňovalo zjištění, že obžalovaný popuzoval svými slovy k záští právě v souzeném případě. Omezujíc se rozsudkové důvody v dotčeném směru jen na zjištění, že obžalovaný pronesl při pohřbu Jarmily L-ové jako farář církve československé mimo jiné slova, v nich řečí přímou uvedená; zjišťují dále, že máry, které jsou vlastnictvím církve katolické a bývají uzamčeny ve (hřbitovní) márnici, půjčuje děkan Č. při pohřbech jiných vyznání na požádání, že však, ano při pohřbu L-ové o ně žádáno nebylo, nebyly, když se pohřební průvod dostal na hřbitov, k odnesení rakve připraveny; že této okolnosti využil obžalovaný podle dalšího závěru rozsudkových důvodů právě k tomu, by ve své pohřební řeči popuzoval k záští proti příslušníkům církve katolické. Na to se reprodukuje v rozsudkových důvodech již jen zodpovídání se obžalovaného jakož i výpovědi řady svědků průvodních a vývodních, a pak následují ony shora nastíněné úvahy rázu právního, z nichž však nelze seznati, ve kterých jednotlivých slovech neb úsecích pohřební řeči obžalovaného spatřuje rozsudek popuzování k záští ať již proti římsko-katolické církvi nebo proti jejím příslušníkům. Z toho je zjevno, že otázku, zda obžalovaný popuzoval k záští, nevyřešil nalézací soud způsobem bezvadným již po stránce skutkové, takže zmateční stížnost vytýká rozsudku právem zmatečnost podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Důvodnou jest však i námitka, již napadá zmateční stížnost rozsudek s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., uvádějíc, že nalézací soud stotožňuje vlastně v rozsudkových důvodech církev řím-

sko-katolickou jako takovou s jejími příslušníky, ačkoli církev římsko-katolická jako taková není předmětem ochrany podle § 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. Není však v rozsudkových důvodech zjištěno, pokud se týče uvedeno nic, čím by byl opodstatněn rozsudkový výrok, že obžalovaný popuzoval k zášti proti příslušníkům církve katolické, naopak vyskytuje se v nich v různých obměnách jen rčení, že obžalovaný dal svými slovy najevo nepřátelské zaujetí proti církvi římsko-katolické a proti příslušníkům náboženství římsko-katolického, a že celý obsah jeho řeči svědčí o tom, že je nepřátelsky zaujat proti řečené církvi a tím i proti jejím příslušníkům; povinností soudu bylo však objasnit v rozsudku, kterými úvahami dospěl k závěru, že popuzování obžalovaného k zášti (k nepřátelskému zaujetí) proti řečené církvi je zároveň i popuzováním proti jejím příslušníkům. Zmateční stížnost připomíná vhodně, že církev jako taková ustanovením § 14 čís. 3 zákona na ochranu republiky chráněna není, právě tak jako jím není chráněno jen několik jednotlivců, nýbrž jen skupiny obyvatelů. Rozsudkové důvody nezjišťují ani, v čem by měl aspoň nepřímou oporu další bod rozsudkového výroku, že obžalovaný popuzoval k zášti proti příslušníkům církve katolické pro jejich náboženství. Nestačí v tom směru o sobě obrát rozsudkových důvodů, že obžalovaný dal svými slovy najevo nepřátelské zaujetí proti příslušníkům náboženství římsko-katolického. Zmateční stížnost dovozuje v podstatě správně, že popuzování musí mítí přímý vztah k náboženství skupiny obyvatelů, proti níž je popuzováno. A v tomto rozhodném směru nemají rozsudkové důvody zjištění. Aniz bylo třeba obírat se s ostatními výtkami a námitkami uplatňovanými zmateční stížností s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 3, 4, 5, 9 b) § 281 tr. ř., bylo jí již se shora řečených důvodů vyhověti, napadený rozsudek podle § 288 čís. 3 tr. ř. zrušiti a věc vrátiti nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl. Při tom bude věcí nalézacího soudu, by, až zjistí a vyloží smysl, dosah a cíl závadného projevu obžalovaného, zkoumal, zda projev ten nezakládá snad skutkovou podstatu některého jiného deliktu, najmě přečinu podle § 303, odst. 1 případ třetí tr. zák., neslušného chování v čase veřejného provozování náboženství, ze kterého jiným může vzejítí pohoršení, a jehož se podle judikatury může dopustiti i náboženský služebník, který náboženské úkony vykonává (viz sb. nejv. soudu vídeňského 1582/92 a 3227/1906).

Čís. 4098.

Zmatečnost vykročení z mezí zákonné sazby (§ 281 čís. 11 tr. ř.) předpokládá, že již zákon sám určuje určitou zvláštní trestní sazbu dle přitěžujících nebo polehčujících okolností, pojatých již do skutkové podstaty určitého trestného činu (na př. §§ 94, 97, 100 tr. zák.).

Podle § 55 tr. zák. soud sice může zkrátiti trest i pod 6 měsíců, avšak takové zkrácení není nutné. Výměrou trestu v mezích sazby i při použití § 55 tr. zák. nevykročil soud ze své moci trestní.

(Rozh. ze dne 11. března 1931, Zm I 105/30).